

Vlaams
Parlement

ingediend op **1631** (2017-2018) – Nr. 2
28 juni 2018 (2017-2018)

Verslag

namens de Commissie Grensoverschrijdend Gedrag
uitgebracht door Marius Meremans en Katia Segers

over het voorstel van decreet

van Katrien Schryvers, Peter Wouters, Lionel Bajart,
Miranda Van Eetvelde, Joris Poschet en Herman Wynants

houdende de erkennings- en bemiddelingscommissie
voor slachtoffers van historisch misbruik

Samenstelling van de Commissie Grensoverschrijdend Gedrag:

Voorzitter: Katrien Schryvers.

Vaste leden:

Koen Daniëls, Marius Meremans, Elke Sleurs, Miranda Van Eetvelde, Peter Wouters, Herman Wynants;

Joris Poschet, Tinne Rombouts, Katrien Schryvers, Orry Van de Wauwer;

Lionel Bajart, Francesco Vanderjeugd;

Bert Moyaers, Katia Segers;

Imade Annouri.

Plaatsvervangers:

Björn Anseeuw, Danielle Godderis-T'Jonck, Kathleen Krekels, Ludo Van Campenhout, Tine van der Vloet, Paul Van Miert;

Karin Brouwers, Sonja Claes, Cindy Franssen, Vera Jans;

Ann Brusseeel, Willem-Frederik Schiltz;

Renaat Landuyt, Freya Van den Bossche;

Bart Caron.

Toegevoegde leden:

Stefaan Sintobin.

Documenten in het dossier:

1631 (2017-2018) – Nr. 1: Voorstel van decreet

1629 (2017-2018) – Nr. 1: Voorstel van resolutie

1630 (2017-2018) – Nr. 1: Voorstel van decreet

1633 (2017-2018) – Nr. 1: Voorstel van resolutie

1357 (2017-2018) – Nr. 1 t.e.m. 18: Verslagen over hoorzittingen en gedachtewisselingen

INHOUD

1. Algemene bespreking	4
1.1. Toelichting	4
1.2. Bespreking	5
2. Artikelsgewijze bespreking en stemming	7
3. Eindstemming	7

Op woensdag 27 juni 2018 behandelde de Commissie Grensoverschrijdend Gedrag het voorstel van decreet van Katrien Schryvers, Peter Wouters, Lionel Bajart, Miranda Van Eetvelde, Joris Poschet en Herman Wynants houdende de erkennings- en bemiddelingscommissie voor slachtoffers van historisch misbruik.

1. Algemene bespreking

1.1. Toelichting

Katrien Schryvers licht het voorstel van decreet toe.

In het zittingsjaar 2013-2014 richtte Vlaams minister Jo Vandeurzen, naar aanleiding van berichten over vroeger grensoverschrijdend gedrag door steunfiguren in jeugd- en onderwijsinstellingen, het expertenpanel historisch misbruik op. Het panel kreeg de opdracht om na te gaan welke aanpak het best zou bijdragen tot de erkenning en verwerking van het leed van slachtoffers van historisch misbruik. Vaak dateerde dat misbruik van veel vroeger.

Het Vlaams Parlement heeft daarover gedebatteerd en met het expertenpanel teruggekoppeld. Op 2 april 2014 heeft het parlement een uitvoerig voorstel van resolutie goedgekeurd (*Parl.St.* VI.Parl. 2013-14, nr. 2475/1). Heel wat punten daaruit zijn vandaag nog heel actueel en zullen ook voort worden besproken.

Een aanbeveling uit die resolutie is de oprichting van een onafhankelijke commissie, waar slachtoffers terecht kunnen als ze die behoefte hebben. Een van de functies van de commissie is dat ze slachtoffers op verhaal laat komen. Daarmee komt ze tegemoet aan een nood die het expertenpanel heeftesignaleerd. Verhalen die naar buiten komen, leiden er vaak toe dat de slachtoffers opnieuw worden geconfronteerd met feiten uit een nabij of verder verleden. Daardoor wordt hun leed terug voelbaarder en schrijnender.

Andere functies van de commissie zijn:

- slachtoffers in contact brengen met lotgenoten;
- hen desgewenst personen en instanties laten ontmoeten die het geweld hebben veroorzaakt;
- bemiddelen bij instanties waar zich historisch misbruik heeft voorgedaan;
- slachtoffers informeren, ondersteunen en op weg zetten naar hulpverlening en Justitie.

Op 1 december 2014 ging een tijdelijke commissie van start. Uit een latere evaluatie van haar werkzaamheden bleek dat mensen belang hechtten aan de erkenning van hun probleem. De behoefte aan lotgenotencontact bleek minder groot dan verwacht. Aan bemiddeling hechtten bepaalde slachtoffers wel een groot belang.

Hier is sprake van een traject op maat van de behoeften van het slachtoffer. Dat kan neerkomen op erkenning, bemiddeling of informatie over de weg naar de hulpverlening.

De evaluatie bevatte uitdrukkelijk het voorstel om de tijdelijke commissie een permanent karakter toe te kennen. Dit voorstel is niet gebaseerd op een heel groot aantal slachtoffers dat erkenning en begeleiding zoekt, maar op het feit dat er zich continu slachtoffers met die behoeften blijven aanmelden.

Intussen heeft de Commissie Grensoverschrijdend Gedrag getuigenissen uit de culturele en sportsector gehoord en kwam #MeToo op gang. Ze kreeg uit de vele hoorzittingen een grote feedback en polste naar de wenselijkheid van de erkennings- en bemiddelingscommissie.

Met het voorliggende voorstel van decreet krijgt de tijdelijke commissie een decretale basis. Het voorstel van decreet neemt de werking van de tijdelijke commissie niet zomaar over maar neemt ook de bevindingen van de hoorzittingen in acht. Vandaar enkele aanpassingen en extra opdrachten:

- de erkennings- en bemiddelingscommissie krijgt zoals gezegd een permanent karakter;
- ze richt zich niet alleen tot minderjarigen maar tot alle slachtoffers van grensoverschrijdend gedrag;
- haar domein is niet langer beperkt tot historisch misbruik in jeugd- en onderwijsinstellingen maar wordt uitgebreid naar de hele maatschappij.

Het voorstel strekt ertoe dat historisch misbruik begint vanaf minstens tien jaar geleden. In dat geval kan de commissie erkenning geven, de weg naar de hulpverlening of eventueel Justitie helpen vinden of bemiddelen. Het is niet de bedoeling om ook actueel misbruik onder de scope van de commissie te doen belanden. Daarvoor staan andere instanties ter beschikking, zoals Justitie, politie en hulpverlening.

De samenstelling van de commissie moet worden afgesteld op haar beoogde verbreding. Die samenstelling moet de nodige diversiteit verzekeren, besluit Katrien Schryvers.

1.2. Bespreking

Lionel Bajart hecht er belang aan dat slachtoffers van misbruik met hun verhaal ergens terecht kunnen en dat ze de zorg krijgen die ze nodig hebben. Hij staat dan ook achter het voorstel van decreet, dat een duidelijk signaal naar de samenleving zendt: zelfs als het misbruik van een hele tijd geleden dateert, staat de deur van overheid en zorg open voor het slachtoffer.

Verscheidene mensen hebben in de loop van de hoorzittingen de nood gesignaleerd om het jarenlange stilzwijgen te doorbreken, het verwerkingsproces daarmee op gang te trekken en het gesprek aan te gaan, zelfs rechtstreeks met plegers of verantwoordelijke organisaties. Op die vraag gaat het voorstel van decreet in door de tijdelijke commissie een permanent karakter toe te kennen. Daarmee kan ze ook voortbouwen op de opgedane ervaring, zowel binnen de commissie zelf als in het reguliere zorgaanbod. Het resultaat moet een hogere kwaliteit van de opvang en begeleiding van de slachtoffers zijn.

De uitbreidingen naar misbruik in de hele maatschappij en ten aanzien van volwassen slachtoffers passen in dit streven. De zorg mag niet afhangen van de plaats waar en de persoon tegen wie het misbruik plaatsvond maar moet openstaan voor alle slachtoffers.

Lionel Bajart beveelt aan om de werking van deze permanente commissie, maar ook van het brede zorgaanbod, goed op te volgen, en om aan intervisie te werken. Te vermijden is een tweesporenaanpak gebaseerd op de periode van het misbruik of de plaats waar de zorg wordt verleend. Alle slachtoffers moeten de best mogelijke zorg en begeleiding krijgen.

Uit de hoorzittingen is immers gebleken dat niet alle slachtoffers naar politie of Justitie willen stappen, en dat zedenzaken bovendien nog altijd tot een hoog percentage seponeringen leiden. Zelfs voor wie de juridische weg niet wil opgaan of voor wie die weg al uitgeput is, moet ons zorgaanbod altijd openstaan.

Ondanks die kanttekening zegt Lionel Bajart zijn volle steun aan het voorstel van decreet toe.

Ook *Imade Annouri* betuigt steun aan het voorstel van decreet.

In de hoorzittingen die met de getuigenissen van slachtoffers kwamen de begrippen bespreekbaarheid en erkenning heel vaak naar voren. Het probleem moet zichtbaar kunnen zijn. Wie er mee in aanraking komt, moet beseffen dat het een probleem is waarover kan worden gepraat. Slachtoffers moeten weten dat dit leeft in de maatschappij en dat die bereid is om er iets aan te doen. Gewezen slachtoffers bleken nooit erkenning te hebben gekregen en voelden een sterke nood aan die bevestiging. Voor hen is het heel belangrijk om te horen dat ze worden beschouwd als iemand met die ervaring en dat ze hulp kunnen krijgen op een manier die ze zelf verkiezen.

Erkenning moet er zijn voor mensen die nog maar net grensoverschrijdend gedrag hebben meegemaakt, maar ook met terugwerkende kracht voor mensen die die ervaring al vele jaren geleden hadden. Ook zij moeten eindelijk vooruit kunnen en weten dat ze hun plek hebben in dit verhaal en niet worden weggemoffeld in onbespreekbaarheid en verdoezeling.

Vandaar de steun van Groen aan dit goede voorstel van decreet.

Katia Segers laat weten dat ook de sp.a-fractie het voorstel van decreet steunt. Slachtoffers moeten op een gegeven moment erkenning krijgen. De problemen zijn groot genoeg om de tijdelijke commissie een permanent karakter te geven.

Wel uit het commissielid twee bedenkingen. Ten eerste zal het op een gegeven moment nodig worden om het concept erkenning operationeel en heel concreet te maken. Het betreft onder meer de vraag naar de erkenningsprocedure en of die erkenning geval per geval moet worden bekeken. Dat wordt een van de eerste opdrachten van de commissie.

Ten tweede vindt *Katia Segers* dat de commissie met het oog op haar duurzaamheid beter onder de hoede van het Vlaams Parlement was geplaatst dan van de Vlaamse Regering. Nu dreigt ze te zeer aan een regeerperiode gebonden te raken. Naar het voorbeeld van het Kinderrechtencommissariaat had *Katia Segers* de commissie dus liever in het Vlaams Parlement ondergebracht.

Deze bedenkingen weerhouden de sp.a-fractie echter niet om het voorstel van decreet voluit te steunen.

Peter Wouters is ervan overtuigd dat het belang van dit voorstel van decreet buiten elke twijfel valt. Een permanent karakter en een uitgebreide taakstelling van de commissie waren zonder meer nodig, zoals ook is gebleken uit heel veel getuigenissen in de hoorzittingen.

Al in 2014 steunden de N-VA'ers *Lies Jans* en *Helga Stevens* het voorstel van resolutie. Vandaag zal de N-VA-fractie ook dit voorstel van decreet goedkeuren.

Katrien Schryvers gaat in op de vraag van *Katia Segers* over de erkenningsprocedure. Uit de commissievergaderingen is gebleken dat erkenning een heel individuele zaak is. Verschillende slachtoffers hebben daarbij verschillende verwachtingen. Het is dan nodig dat de erkenning op de geschikte manier gebeurt. Dat wordt inderdaad een opdracht van de erkennings- en bemiddelingscommissie, op basis van de vraag en de noden die ze vaststelt. Ongetwijfeld heeft de tijdelijke commissie op dit vlak al heel wat werk verzet.

Wat de plaats van de commissie in de overheid betreft, bestendigt dit voorstel van decreet de plaats van de tijdelijke commissie. Die positie heeft nooit problemen opgeleverd. Integendeel, de commissie heeft er goed kunnen werken.

Dat verankert het voorstel van decreet, maar dan met een bredere scope opdat elk slachtoffer van historisch misbruik weet dat het daar terecht kan, er zijn verhalen kan doen en er hulpverlening en bemiddeling kan krijgen, ongeacht op welke manier, in welke sector, in welke omstandigheden en op welke leeftijd dit misbruik heeft plaatsgevonden. Daarop komt het echt aan.

2. Artikelsgewijze bespreking en stemming

Artikel 1 tot en met 10

De artikelen 1 tot en met 10 worden eenparig aangenomen met 11 stemmen.

3. Eindstemming

Het voorstel van decreet wordt eenparig aangenomen met 11 stemmen.

Katrien SCHRYVERS,
voorzitter

Marius MEREMANS
Katia SEGERS,
verslaggevers